

Działalność gospodarcza przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2012 r.¹

W 2012 r. działalność gospodarczą w Polsce prowadziło 1783,0 tys. przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób, co oznacza wzrost o 0,6% w skali roku. Podobnie jak w latach poprzednich, w grupie tej dominowały jednostki należące do osób fizycznych (93,9% – 1674,0 tys. podmiotów), a osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej stanowiły 6,1% (109,0 tys. podmiotów). Ze względu na rodzaj prowadzonej działalności największy odsetek w analizowanej zbiorowości stanowiły jednostki z sekcji handel i naprawa pojazdów samochodowych (27,6%), budownictwo (12,5%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (11,6%) oraz przemysł² (9,0%).

W 2012 r. w podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób pracowało 3543,6 tys. osób, tj. o 34,5 tys. (1,0%) mniej niż rok wcześniej. Dla 81,8% osób było to główne miejsce pracy. Najwięcej osób pracowało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie: handlu i naprawy pojazdów samochodowych (31,2%), budownictwa (12,6%) oraz przemysłu (11,1%). W podmiotach należących do osób fizycznych pracowało 3098,6 tys. osób (tj. 87,4% ogólnej liczby pracujących w badanej grupie podmiotów), a w przedsiębiorstwach osób prawnych i jednostkach organizacyjnych niemających osobowości prawnej – 445,1 tys. osób (tj. 12,6%).

¹ Informację opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania działalności gospodarczej przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób w 2012 r., realizowanego na formularzu SP-3.

² Działalność przemysłowa obejmuje cztery sekcje PKD: Górnictwo i wydobywanie; Przetwórstwo przemysłowe; Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego w 2012 r. ukształtowało się na poziomie 2113,5 zł (wobec 1987,4 zł rok wcześniej). W podmiotach osób fizycznych wyniosło 1804,7 zł, a w przedsiębiorstwach osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej osiągnęło wartość 3317,6 zł. Najwyższe wynagrodzenia odnotowano w jednostkach prowadzących działalność z zakresu informacja i komunikacja (3045,7 zł) oraz obsługa rynku nieruchomości (2959,2 zł), natomiast najniższe – w jednostkach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią (1703,5 zł).

W 2012 r. przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób uzyskały 819,6 mld zł przychodów z działalności (co oznacza 0,4% wzrostu w skali roku). Najwyższy udział w przychodach wypracowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność handlową i naprawę pojazdów samochodowych (46,7%) oraz budowlaną (10,1%). Przeciętne przychody na jednego pracującego wyniosły 231,3 tys. zł (wobec 228,2 tys. zł rok wcześniej) i były najwyższe w jednostkach prowadzących działalność finansową i ubezpieczeniową (874,7 tys. zł) oraz handlową i naprawę pojazdów samochodowych (346,2 tys. zł), a najniższe – w podmiotach prowadzących pozostałą działalność usługową (52,6 tys. zł) oraz związanych z zakwaterowaniem i gastronomią (86,3 tys. zł). W przeliczeniu na jeden podmiot przychody kształtowały się od 88,5 tys. zł (w przedsiębiorstwach prowadzących pozostałą działalność usługową) do 1305,9 tys. zł (działalność finansowa i ubezpieczeniowa).

W 2012 r. przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób poniosły koszty w wysokości 732,2 mld zł, co oznacza wzrost o 2,2% w skali roku. Przeciętne koszty w przeliczeniu na jednego pracującego wyniosły 206,6 tys. zł, a w przeliczeniu na jeden podmiot – 410,7 tys. zł.

Relacja między ponoszonymi przez przedsiębiorstwa kosztami a osiąganymi przychodami wzrosła w 2012 r. do poziomu 89,3% (w roku ubiegłym – 87,8%). Najwyższy udział kosztów w przychodach wykazały przedsiębiorstwa prowadzące działalność finansową i ubezpieczeniową (99,8%), a także działalność związaną z handlem i naprawą pojazdów samochodowych (94,5%) oraz zakwaterowaniem i gastronomią (91,6%), natomiast najniższy – jednostki zajmujące się opieką zdrowotną i pomocą społeczną (58,9%) oraz leśnictwem i rybactwem (65,0%).

Wartość nakładów inwestycyjnych ogółem poniesionych w 2012 r. przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób wyniosła 23643,0 mln zł, z czego 81,9%

(19368,7 mln zł) przypadało na nakłady na nowe środki trwałe i modernizację istniejących. Podmioty te przeznaczyły na nakłady na budynki 45,7% nakładów ogółem (tj. 10813,3 mln zł), na środki transportu 22,0% (tj. 5199,1 mln zł), na maszyny 18,2% (tj. 4309,2 mln zł).

W układzie terytorialnym najwięcej przedsiębiorstw w badanej grupie miało siedzibę na terenie województwa mazowieckiego (17,0% całej zbiorowości podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób), śląskiego (11,7%) i wielkopolskiego (10,2%), a najmniej w województwach opolskim (2,0%) i podlaskim (2,4%).

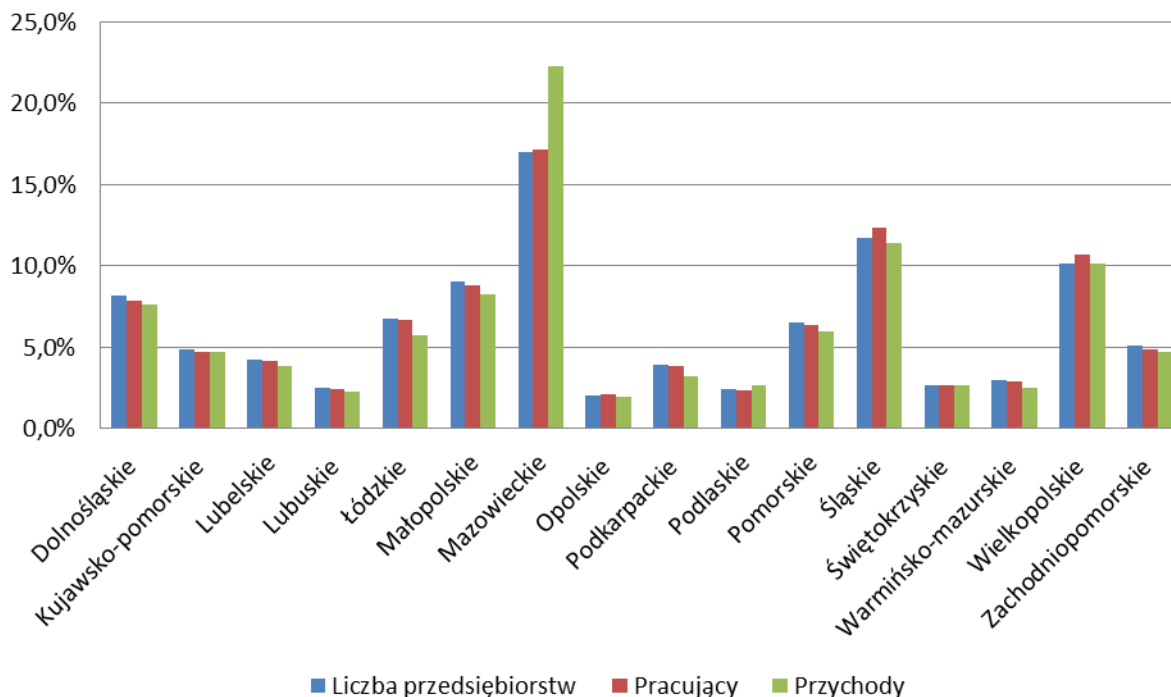
W przeliczeniu na 1000 mieszkańców największą liczbę przedsiębiorstw o liczbie pracujących do 9 osób odnotowano w województwach: mazowieckim (57 firm na 1000 mieszkańców) i zachodniopomorskim (53) oraz wielkopolskim (52), a najmniejszą w województwie podkarpackim i lubelskim (odpowiednio 33 i 35 jednostek).

W badanej grupie podmiotów najwięcej osób pracowało w przedsiębiorstwach mających siedzibę w województwie mazowieckim i śląskim (odpowiednio 17,1% i 12,3% łącznej liczby pracowników w badanych przedsiębiorstwach). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczba pracujących w najmniejszych podmiotach kształtowała się w przedziale od 63 osób (w województwie podkarpackim) do 115 (w województwie mazowieckim).

Najwyższe przychody na jeden podmiot osiągnęły przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 9 osób mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (600,7 tys. zł), podlaskiego (499,3 tys. zł) oraz świętokrzyskiego (461,9 tys. zł), a najniższe w województwach: podkarpackim (382,0 tys. zł), warmińsko-mazurskim (383,5 tys. zł) i łódzkim (392,0 tys. zł). Duże dysproporcje obserwujemy także w poziomie uzyskiwanych przychodów w przeliczeniu na jednego pracującego. Kształtowały się one od 194,4 tys. zł w województwie warmińsko-mazurskim do 300,3 tys. zł w województwie mazowieckim.

Najwyższe koszty w przeliczeniu na jeden podmiot poniosły przedsiębiorstwa w województwach: mazowieckim (562,5 tys. zł), podlaskim (442,9 tys. zł) oraz wielkopolskim (406,6 tys. zł), a najniższe – podmioty z województwa warmińsko-mazurskiego (326,1 tys. zł), podkarpackiego (340,3 tys. zł) oraz łódzkiego (342,7 tys. zł). Najwyższe koszty w przeliczeniu na jednego pracującego poniosły przedsiębiorstwa z województwa mazowieckiego (281,2 tys. zł), podlaskiego (233,8 tys. zł) oraz kujawsko-pomorskiego (203,8 tys. zł).

Struktura liczby przedsiębiorstw, pracujących oraz przychodów według województw w 2012 r.

Wskaźnik udziału kosztów w przychodach w układzie terytorialnym kształtował się od 85,0% w województwie warmińsko-mazurskim do 93,6% w mazowieckim.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 9 osób było najwyższe w województwie mazowieckim (2594,6 zł) i dolnośląskim (2181,4 zł), a najniższe – w województwie świętokrzyskim (1815,3 zł), podkarpackim (1825,3 zł) oraz warmińsko-mazurskim (1844,9 zł).

**TABL.1 PODSTAWOWE DANE O PODMIOTACH O LICZBIE PRACUJĄCYCH DO 9 OSÓB
WEDŁUG PODSTAWOWEGO RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Przeciętna liczba zatrudnionych na podstawie umowy o pracę	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w zł
	liczba jednostek	pracujący	w tym: dla których jest to główne miejsce pracy		
O G Ó Ł E M	1 782 968	3 543 639	2 899 340	1 232 627	2 113,5
Sekcja A (dział 02, 03) Leśnictwo i rybactwo	9 541	21 519	19 801	9 436	1 720,7
Sekcja B + C + D + E Przemysł	160 400	393 521	337 611	170 996	1 990,6
w tym: Sekcja C Przetwórstwo przemysłowe	151 356	370 960	319 342	161 178	1 957,1
Sekcja F Budownictwo	223 152	446 515	376 676	174 466	1 890,8
Sekcja G Handel i naprawa poj. samoch.	491 935	1 105 518	939 875	426 870	2 075,3
Sekcja H Transport i gospodarka magazynowa	137 216	261 738	223 256	93 795	1 891,3
Sekcja I Zakwaterowanie i gastronomia	46 855	133 181	113 822	53 971	1 703,5
Sekcja J Informacja i komunikacja	63 767	107 351	77 666	27 402	3 045,7
Sekcja K¹ Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	58 761	87 728	64 427	19 985	2 556,8
Sekcja L Obsługa rynku nieruchomości	39 561	78 239	52 862	27 289	2 959,2
Sekcja M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	207 510	358 471	279 839	102 985	2 593,7
Sekcja N (bez podklasy 81.30.Z) Administrowanie i działalność wspierająca	53 284	103 654	78 362	29 252	2 556,6
Sekcja P Edukacja	45 226	68 697	45 745	13 330	2 482,8
Sekcja Q (bez podklasy 86.10.Z) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	144 641	210 632	157 968	41 784	2 406,9
Sekcja R Kultura i rekreacja	16 152	24 036	16 410	4 829	2 072,5
Sekcja S (działy 95, 96) Pozostała działalność usługowa	84 966	142 838	115 022	36 237	1 727,8

¹ z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych

**TABL. 2. PRZYCHODY I KOSZTY W PODMIOTACH O LICZBIE PRACUJĄCYCH DO 9 OSÓB
WEDŁUG PODSTAWOWEGO RODZAJU DZIAŁALNOŚCI W 2012 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychody			Koszty			Udział kosztów w przychodach
	ogółem	na jeden podmiot	na jednego pracującego	ogółem	na jeden podmiot	na jednego pracującego	
	w tys. zł						w %
O G Ó Ł E M	819 634 932	459,7	231,3	732 188 709	410,7	206,6	89,3
Sekcja A (dział 02, 03)							
Leśnictwo i rybactwo	2 772 108	290,5	128,8	1 802 066	188,9	83,7	65,0
Sekcja B + C + D + E							
Przemysł	67 695 242	422,0	172,0	57 668 405	359,5	146,5	85,2
w tym:							
Sekcja C							
Przetwórstwo							
przemysłowe	60 094 609	397,0	162,0	50 623 241	334,5	136,5	84,2
Sekcja F							
Budownictwo	82 483 775	369,6	184,7	71 640 215	321,0	160,4	86,8
Sekcja G							
Handel i naprawa poj. samoch.	382 693 511	777,9	346,2	361 605 391	735,1	327,1	94,5
Sekcja H							
Transport i gospodarka							
magazynowa	50 931 170	371,2	194,6	44 724 816	325,9	170,9	87,8
Sekcja I							
Zakwaterowanie i gastronomia	11 495 253	245,3	86,3	10 524 578	224,6	79,0	91,6
Sekcja J							
Informacja i komunikacja	19 052 464	298,8	177,5	15 265 878	239,4	142,2	80,1
Sekcja K¹							
Działalność finansowa							
i ubezpieczeniowa	76 733 975	1305,9	874,7	76 585 212	1303,3	873,0	99,8
Sekcja L							
Obsługa rynku nieruchomości	23 401 768	591,5	299,1	20 442 104	516,7	261,3	87,4
Sekcja M							
Działalność profesjonalna,							
naukowa i techniczna	45 894 058	221,2	128,0	31 500 534	151,8	87,9	68,6
Sekcja N (bez podklasy 81.30.Z)							
Administrowanie							
i działalność wspierająca	17 497 159	328,4	168,8	14 536 573	272,8	140,2	83,1
Sekcja P							
Edukacja	6 094 023	134,7	88,7	4 563 848	100,9	66,4	74,9
Sekcja Q (bez podklasy 86.10.Z)							
Opieka zdrowotna							
i pomoc społeczna	22 163 104	153,2	105,2	13 051 535	90,2	62,0	58,9
Sekcja R							
Kultura i rekreacja	3 209 011	198,7	133,5	2 468 432	152,8	102,7	76,9
Sekcja S (działy 95, 96)							
Pozostała działalność							
usługowa	7 518 310	88,5	52,6	5 809 122	68,4	40,7	77,3

¹ z wyłączeniem banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, instytucji ubezpieczeniowych, biur i domów maklerskich, towarzystw i funduszy inwestycyjnych oraz towarzystw i funduszy emerytalnych

**TABL. 3. PODSTAWOWE DANE O PODMIOTACH O LICZBIE PRACUJĄCYCH DO 9 OSÓB
WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2012 R.**

Województwa	Przedsiębiorstwa		Pracujący		Przeciętna liczba zatrudnionych na podstawie umowy o pracę	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w zł
	ogółem	na 1000 mieszkańców	ogółem	na 1000 mieszkańców		
Polska	1 782 968	46,3	3 543 639	92,0	1 232 627	2 113,5
Dolnośląskie	145 224	49,8	279 875	96,0	93 247	2 181,4
Kujawsko-pomorskie	86 266	41,1	167 064	79,7	57 433	1 983,8
Lubelskie	75 824	35,0	147 147	67,9	49 792	1 918,1
Lubuskie	45 026	44,0	87 122	85,1	29 631	1 983,5
Łódzkie	119 968	47,5	236 993	93,9	78 645	1 932,2
Małopolskie	161 051	48,0	311 633	92,9	103 715	1 998,8
Mazowieckie	303 809	57,3	607 721	114,6	216 431	2 594,6
Opolskie	36 375	36,0	74 920	74,2	27 997	2 033,0
Podkarpackie	69 468	32,6	135 022	63,4	47 076	1 825,3
Podlaskie	43 320	36,1	82 062	68,5	27 487	1 895,8
Pomorskie	115 917	50,6	226 175	98,8	76 054	2 165,8
Śląskie	208 335	45,1	436 697	94,6	154 117	2 011,3
Świętokrzyskie	47 146	37,0	94 683	74,3	33 710	1 815,3
Warmińsko-mazurskie	52 730	36,3	104 039	71,7	37 419	1 844,9
Wielkopolskie	181 558	52,4	378 809	109,4	141 038	2 068,2
Zachodniopomorskie	90 949	52,8	173 678	100,9	58 834	2 059,5